ТЫЗЭКЪОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос адыга

1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу къыдэкIы

№ 236 (20999)

2015-рэ илъэс

МЭФЭКУ

ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 11

къыхэтыутыпхэр шIин нэмыкI къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ и УКАЗ

ЩытхъуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ экономист» зыфиIорэр Н.Р. Нэгыем фэгъэшъошэгъэным ехьылIагъ

Экономикэм ихэхъоныгъэ иIахь зэрэхишIыхьэрэм ыкIи гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм апае щытхъуцIэу «**Адыгэ Республикэм изаслуженнэ экономист**» зыфиIорэр **Нэгые Нурет Рэмэзанэ ыпхъум** — Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и Министерствэ иотделэу стратегическэ гъэIорышIэным, промышленностым ыкIи къэралыгъо программэхэм афэгъэзагъэм испециалист-эксперт шъхьаIэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу
ТХЬАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 10, 2015-рэ илъэс
N 174

БзэджашIэхэр агъэпщынэх

Къолъхьэ тын-Iыхыным и Дунэе мафэ ипэгъокIэу Адыгэ Республикэм и Прокуратурэ тыгъэгъазэм и 8-м пресс-конференцие зэхищагъ.

Ащ хэлэжьагъэх ахъщэ къолъхьэ тын-Iыхыным пэшIуекIогъэнымкIэ хэбзэгъэуцугъэр гъэцэкIагъэ зэрэхъурэм лъыплъэгъэнымкIэ подразделением иIофышIэхэу, Адыгеим ипрокурор иIэпыIэгъу шъхьаIэу Михаил Кривецкэр, Максим Новоселецкэр ыкIи Евгений Базаровыр.

IофтхьабзэмкIэ пэублэ гущыIэ къыщишIыгъ М. Кривецкэм къызэриIуагъэмкIэ, ахъщэ къолъхьэ тын-Iыхыным пэшIуекIогъэным фэшI 2003-рэ илъэсым ООН-р кIэщакIо фэхъуи, Конвенцием кIэтхэнэу рахъухьагъ. 2006-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу ащ кIуачIэ иIэ хъугъэ ыкIи илъэс къэс тыгъэгъазэм и 9-м а мафэр хагъэунэфыкIы.

— Подразделением пшъэрылъэу иIэхэм ащыщ ахъщэ къолъхьэ тын-Iыхыным пэшIуекIогъэнымкIэ хэбзэгъэуцугъэр гъэцэкIагъэ зэрэхъурэм прокурорхэр лъыплъэгъэнхэр ыкIи ащкIэ уплъэкIунхэр зэхэщэгъэнхэр, мы лъэныкъомкIэ бзэджэшIагъэ зезыхьагъэхэр гъэпщынэгъэнхэр, ахъщэ къолъхьэ тын-Iыхыным ылъэныкъокIэ цIыфхэм, организациехэм яфитыныгъэу аукъуагъэхэр зэтегъэуцожьыгъэнхэр ыкIи къэухъумэгъэнхэр, — кIигъэтхъыгъ М. Кривецкэм.

IофтхьабзэмкIэ къызэрэщаIуагъэмкIэ, 2015-рэ илъэсым хэбзэгъэуцугъэр гъогогъу мини 2-рэ аукъуагъэу прокурорхэм къыхагъэщыгъ, блэкIыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр проценти 7-кIэ нахьыб. УплъэкIунхэм зэфэхьысыжьэу афэхъугъэхэм япыIыгъэу IэнатIэ зыIыгъ пэщэ 483-мэ дисциплинарнэ, 68-мэ административнэ пшъэдэкIыжь арагъэхьыгъэх. 2014-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ мы пчъагъэхэм хэпшIыкIэу ахэхъуагъ. УплъэкIунхэр щырагъэкIокIыгъэх Роспотребнадзорым и ГъэIорышIапIэу Адыгэ Республикэм щыIэм, гъогурыкIоныр щынэгъончъэнымкIэ къэралыгъо автоинспекцием АдыгеимкIэ и ГъэIорышIапIэ, хьыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу и ГъэIорышIапIэу АР-м щыIэм. Коммерцием епхыгъэ организациехэм япэщэ 39-мэ административнэ пшъэдэкIыжь арагъэхьыгъ, тазырэу атыральхьагъэр сомэ мин 770-м кIахьэ.

Мы илъэсым ахъщэ къолъхьэ тын-Iыхын нэшанэ зиIэ бзэджэшIагъэ зезыхьэгъэ къэралыгъо бюджет гъэсэныгъэ учреждениехэм якъулыкъушIэ 78-мэ, коцын IофхэмкIэ къулыкъум иIофышIэ 36-мэ, хэгъэгу клоцI IофхэмкIэ министерствэм икъулыкъушIэ 22-мэ, бзэджашIэхэм пшъэдэкIыжь ягъэхьыгъэнымкIэ федеральнэ къулыкъум и ГъэIорышIапIэу АР-м щыIэм изы IофышIэ уголовнэ Iофхэр къафызэIуахыгъэх.

Ахъщэ къолъхьэ тын-Iыхын нэшанэ зиIэ бзэджэшIагъэ зезыхьэгъэ нэбгырэ 49-мэ яIоф хьыкумым ыIуагъ ыкIи атефэрэ пшъэдэкIыжьыр арагъэхьыгъ.

Зэхафыгъэ уголовнэ Iофхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкIэ, мыщ фэдэ бзэджэшIагъэхэм зэрарэу къахьыгъэр сомэ миллиони 107-м ехъу. БлэкIыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр бэкIэ нахьыб.

Пресс-конференцием къыщаIэтыгъэ упчIэхэм яджэуапхэр игъэкIотыгъэу прокурорхэм къаратыжьыгъэх.

КIАРЭ Фатим.

КIатхэрэмэ тафэраз

«Адыгэ макъэм» икIэтхэгъу уахътэ зытыухыщтыр тыгъэгъазэм и 25-р ары, ащ ехъулIэу тиражэу тиIагъэм кIэдгъэхьанэу ыкIи едгъэхъунэу тэгугъэ. Район администрациехэм, къулыкъушIапIэхэм, организацие зэфэшъхьафхэм япащэхэм джыри зэ зафэтэгъазэ кIэтхэнымкIэ IэпыIэгъу къытфэхъунхэу.

КIэтхэнымкIэ зишIуагъэ къытэзгъэкIыгъэ цIыфхэу илъэпкъ фэгумэкIхэрэм шъуащыдгъэгъуазэ тшIоигъу. Апэ зигугъу къэтшIыщтхэр Краснодар краим ипсэолъэшI организациехэм я Ассоциацие ипащэу Хьот Хьисэрэ Краснодар икъэлэ Думэ идепутатэу, псэолъэшI организацием ипащэу Нэхэе Аслъанрэ. Ахэмэ ямылъкукIэ Мыекъуапэ дэт еджапIэхэм апае экземпляр шъипл зырыз къыратхыкIыгъ.

Мыекъуапэ дэт пивэшI заводым итхьаматэу Пэнэшъу Къэплъанрэ машинэшI заводым ипащэу ЕмтIылъ Заурканрэ гъэ къэс экземпляр шъэныкъо зырыз цIыфхэм къафыратхыкIы. УФ-м ыкIи МЧС АР-мкIэ игъэIорышIапIэ ипащэу Хьацlыкlу СултIан тигъэгушIуагъ, экземпляр шъэныкъо иIофшIакIохэр кIигъэтхагъэх. Джащ фэдэу мэкъумэщ хъызмэтшIапIэу «Синдика-АГРО» зыфиIорэм ипащэу Кушъу Рэмэзанрэ гъогушI хъызмэтшIапIэу «ДСУ-3» зыфиIорэм итхьаматэу Джэнчэтэ Алийрэ яIофышIэхэм экземпляр шъэныкъо зырыз къыратхыкIыгъ.

АР-м имэзхэм ягъэIорышIапIэ итхьаматэу Былымыхьэ Рэщыдэ кIэтхэгъу уахътэм тыхэхьэ къэс къыддэпылъэ, экземпляр 20-м къыщегъэжьагъэу 60-м нэс къыритхыкIэу мэхъу. Министерствэхэр, комитетхэр, Мыекъуапэ дэт университетхэр, колледжхэр, Адыгэ телевидением, къэралыгъо ансамблэу тиIэхэр, сымэджэщхэр, организацие зэфэшъхьафхэр корпоративнэ шIыкIэмкIэ «Адыгэ макъэр» къитхыкIыгъэным къыхэлажьэх. Непэрэ мафэм ехъулIэу Мыекъуапэ корпоративнэ шIыкIэмкIэ экземпляр 1200-рэ щыкIэтхагъэх. Зэрэреспубликэу зыпштэкIэ, почтэмкIэ къыратхыкIыгъэр экземпляр 1261-рэ зэрэхъурэр. ЗэкIэмкIи идгъэкъугъэр 2461-рэ.

Лъэпкъ зэхашIэ зиIэ адыгэ кIалэхэу ыпэкIэ зигугъу къэтшIыгъэхэм лъэшэу тафэраз, тхьаегъэпсэух. Тэгугъэ кIэтхэн Iофэу тызпылъым нахь цIыфыбэ къыхэлэжьэнэу, ежь-ежьырэу, зыгорэм щымыгугъэу лъэпкъ гъэзетыр къизытхыкIырэмэ япчъагъи къыхэхъонэу. КIэтхэгъур зытыухыкIэ, тикъалэхэми, тирайонхэми, къуаджэ пэпчъи къащыратхыкIыгъэр зыфэдизыр зэхэугуфыкIыгъэу къыхэтыутыщт.

ДЭРБЭ Тимур.

Хэхъоныгъэхэр нэрылъэгъух

Мы аужырэ илъэсхэм чъыгхатэхэм республикэм зыкъыщягъэIэтыжьыгъэным пылъых. Адыгеим сыдигъокIи чъыгхатэ дэгъухэр зэриIагъэхэр цIыфхэм зэлъашIэ. Республикэм икъэлэ шъхьаIэ ыцIи ары къызыхэкIыгъэр.

Урысыем икъыблэ шъолъырхэм ягъусэу зэрэхэгъэгоу афикъун пхъэшъхьэ-мышъхьэ Адыгеим къыщагъэкIын алъэкIыщта? Республикэм иагропромышленнэ комплекс непэрэ мафэм изытет сыд фэда? Мы упчIэхэр къыщаIэтыгъэх Урысые проектэу «Урысыем къыщашIыгъ» зыфиIорэм епхыгъэ «Iэнэ хъураеу» мы мафэхэм зэхащагъэм.

Республикэм мыIэрысэхэмрэ къужъхэмрэ анэмыкIэу мэкъумэщ продукциябэ къыщагъэкIы. ГущыIэм пае, 2015-рэ илъэсым ыпэкIэ къырамыхыгъэ бжыхьэ лэжьыгъэ тонн 680-рэ республикэм ичIыгулэжьхэм къахьыжьыгъ. Джащ фэдэу пындж тонн мин 30 къырахыжьыгъ. Тыгъэгъэзэ ыкIи натрыф лэжьыгъэ дэгъуи хъызмэтшIапIэхэм къырахыгъ.

ЗэкIэми зэлъашIэрэ адыгэ къуаем икъыдэгъэкIын республикэм яшъыпкъэу щыпылъых.

— ДжырэкIэ тишъолъыр заводищымэ адыгэ къуае къыщыдагъэкIы ыкIи зэрэхэгъэгоу аIэкIагъахьэ, — еIо АР-м мэкъумэщымкIэ министрэм иапэрэ гуадзэу Хьапэкъэ Аслъан. Тикъуае зэрэ Урысыеу зэлъашIагъэу щыт. Джы IэкIыбым къыращыщтыгъэ продуктхэр тэтыехэмкIэ зызэблэтхъухэрэм къыщегъэжьагъэу адыгэ къуаем джыри нахь къыкIэупчIэхэ хъугъэ. Джащ фэдэу мыIэрысэм икъэгъэкIын республикэм мэхьанэшхо щыраты. Интенсивнэ шIыкIэм тетэу мыIэрысэ чъыгхатэхэу алэжьыхэрэм япчъагъэ хэхъо зэпыт. Ащ ишIуагъэкIэ, чъыпIэ мыинхэм гъэбэжъу ин къащырахы. Ау ащ иIугъэкIын гумэкIыгъо гъэнэфагъэхэр къыпэкIых. Джащ фэдэу ошъум чъыгхэр щызыухъумэщт сеткэр Урысыем къыщыдагъэкIырэп. Илъэс къэс ошъухэр тишъолъыр къызэрэщехыхэрэр къыдыхэплъытэмэ, ар уимылIэу чъыгхатэхэр бгъэбэгъонхэр къин мэхъу.

БылымхъунымкIэ республикэм нахь къин елъэгъу. Чэтхэр Адыгеим бэу щахъумэ, былым пIашъэхэр макIэх. Фермерхэм банкым къырахырэ чIыфэхэр IэпыIэгъу къафэхъух.

— Лъэныкъо зэфэшъхьафхэм афэгъэхьыгъэ кредитхэр ятэтых, — еIо Россельхозбанкым ипащэ игуадзэу Азэщыкъ Фатимэ. — Бжыхьэ е гъэтхэ губгъо IофшIэнхэр хъызмэтшIапIэхэм зэшIуахыхэ зыхъукIэ ары анахьэу чIыфэ зыштэрэр. ФэгъэкIотэнхэр иIэхэу ятэты, ау ар шIокI имыIэу зэрифэшъуашэу бгъэфедэн фае. Ахъщэу фермерым ыштэрэр илэжьыгъэ зэрэIуихыжьэу къырегъэхьажьы.

Ау зэкIэми тэшIэ мэкъумэщ хъызмэтым ухэт зыхъукIэ, ошIэдэмышIэ Iофхэр къэхъунхэ зэрилъэкIыщтыр. ГущыIэм пае, ом изытет къыхэкIыкIэ фермерым чIэнагъэхэр ышIынхэ ылъэкIыщт. Ащ фэдэ зыхъукIэ кредитыр зитыжьыщтым илъэс джыри къыхагъахъо.

— Ащ нэмыкIэу илъэси 5-м къыщегъэжьагъэу 8-м нэс атеIлъырэ кредитхэри тиIэх. Ахъщэм техникэ е мэкъумэщ Iэмэпсымэхэр къыращэфых. Къэщэфыгъэ техникэр шэсэу къыральхьэ, ар IэшIэхэу щыт, — еIо Азэщыкъ Фатимэ.

Непэрэ мафэр пштэмэ, Адыгеим предпринимательбэ ис, пстэури фай ябизнес хэхъоныгъэхэр рагъэшIынэу.

— ЧIыгулэжьыным джырэкIэ сыпылъ, ау ащ сыкъыщыуцунэу сыфаеп, — еIо унэе предпринимателэу Нажьэ Азэмат. — Хэхъоныгъэхэр сшIынхэм пае лэжьыгъэр зыщысIыгъыщтыр сиIэн фае. Нэужым былым Iусым икъэгъэхьазырын ыуж сихьэу ар зэтезгъэпсыхьэмэ, былымхэм яIыгъын сыфежьэщт.

Унэе хъызмэт зиIэхэм фермер статус яIэным пае ашIэн фаехэм джащ фэдэу «Iэнэ хъураем» щытегущыIагъэх.

(Тикорр.).

ЯшIэжь агъэлъэпIагъ

Хэгъэгум и ЛIыхъужъхэм я Мафэ Адыгэ Республикэм хэгъэгу кIоцI Iофхэмкlэ и Министерствэ игъэкIотыгъэу щыхагъэунэфыкIыгъ.

Iофтхьабзэм хэлэжьагъэх хэгъэгу кIоцI Iофхэмкlэ къулыкъум иветеранхэр, АР-м идиндэлэжьапIэхэм ялIыкIохэр, полицием иструктурнэ подразделениехэм якъулыкъушIэхэр, къулыкъур ахьызэ зыпсэ зытыгъэхэм янэ-ятэхэр ыкIи игупсэхэр, Мыекъуапэ дэт гурыт еджапIэу N 17-м полицием ихэушъхьафыкIыгъэ класс щеджэрэ кIэлэеджакIохэр, нэмыкIхэри.

АР-м хэгъэгу кIоцI Iофхэмкlэ иминистрэу Александр Речицкэм Iофтхьабзэм къекIолIагъэхэм шIуфэс къарихыгъ. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, хэгъэгум и ЛIыхъужъхэм я Мафэ зэрэ Урысыеу хегъэунэфыкIы ыкIи охътэ зэфэшъхьафхэм Урысыер къэзыухъумэгъэ лIыхъужъхэм яшIэжь мафэу ар щыт. МэфэкIым тарихъэу пылъыр я XVIII-рэ лIэшIэгъум хэхьэ — 1769-рэ илъэсым пачъыхьэу я II-рэ Екатеринэ Шыихьэу Георгий Победоносцэм иорден ыгъэнэфагъ, ащ степени 4 иIагъ, апэрэр анахь иныгъ. Мы унашъор ары мэфэкIым лъапсэу фэхъугъэр. 2000-рэ илъэсым Шыихьэу Георгий иорден Урысые Федерацием идзэкIолI тын анахь лъапIэ хъужьыгъэ, ащ ыуж илъэси 7 тешIагъэу мыщ фэгъэхьыгъэ мэфэкIыр хагъэунэфыкIынэу рагъэжьагъ. Илъэс къэс, тыгъэгъазэм и 9-м, СССР-м ыкIи Урысыем я ЛIыхъужъхэр, Щытхъум ыкIи Шыихьэу Георгий яорденхэм якавалерхэр агу къагъэкIыжьых, непэ къытхэтхэм ящытхъу аIо.

— НыбжьыкIэхэм яхэгъэгу шIу алъэгъоу къэтэджынхэмкIэ мы мафэм мэхьанэшхо иIэу щыт. ДзэкIолI лIыбланэхэм ыкIи УФ-м и ЛIыхъужъхэм ятарихъ ащ зэрепхы. Тихэгъэгу лIыхъужъ къэралыгъоу щыт. Зэо пчъагъэ ащ къызэринэкIыгъ, яхэгъэгу пае апсэ емыблэжьхэу тилIыхъужъхэм лIыбланагъэ зэрахьагъ. АР-м хэгъэгу кIоцI Iофхэмкlэ и Министерствэ иструктурэмэ щысэ зытепхын къулыкъушIэхэр мымакIэу ахэтых, къулыкъум пшъэрылъэу къафигъэуцугъэр дэх имыIэу агъэцакIэ. Ахэм патриотизмагъэу ахэлъыр хэткIи щысэтехыпIэу щыт. Ащ фэдэ къулыкъушIэ нэбгырэ 247-мэ УФ-м и Президент ыкIи хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ Министерствэм осэшIу къафишIыгъ, къэралыгъо тын лъапIэхэр къафигъэшъошагъэх. Мыщ дэжьым зыщыдгъэгъупшэхэ хъущтэп яхэгъэгу къаухъумэзэ зыпсэ зытыгъэхэ къулыкъушIэхэр. Ахэр егъэшIэрэ щытхъоу тыгу ильыщтых, — къыIуагъ А. Речицкэм.

Нэужым къулыкъум къафигъэуцугъэ пшъэрылъыр щытхъоу зыгъэцэкIэгъэ къулыкъушIэхэу непэ псаоу къытхэмытыжьхэм къызэрэугъоигъэхэр зы такъикъэ афэшъыгъуагъэх.

Iофтхьабзэм къыщыгущыIагъэхэм къызэраIуагъэмкIэ, полицием иструктурэхэм къулыкъур ащыпхыным къин ыкIи щынагъо. Ар сэнэхьаткIэ къызхыхэрэр цIыф бланэхэу алъытэх. Хэгъэгу кIоцI органхэм зищыIэныгъэ языпхырэ къулыкъушIэ пэпчъ ихэгъэгу къыухъумэнын ренэу фэхьазырын фай. АщкIэ ахэр щысэтехыпIэу щытых.

Полицием иподразделениехэм яIофышIэхэм блэнагъэ ахэлъэу къулыкъур зэрахьырэр къизыIотыкIырэ видеороликыр зэхахьэм къыщагъэлъэгъуагъ.

Нэужым зисэнэхьаткIэ анахь къахэщыгъэ къулыкъушIэхэм званиехэмрэ шIухьафтынхэмрэ аратыгъэх.

КIАРЭ Фатим.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

Тхьамафэм ихъугъэ-шIагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ къызэритырэмкIэ, шэкIогъум и 30-м къыщегъэжьагъэу тыгъэгъазэм и 4-м нэс республикэм бзэджэшIэгъэ 56-рэ щызэрахьагъ.

Ахэр: укIыгъэ Iофэу 2, машинэр рафыжьагъэу 1, хъункIэн бзэджэшIагъэу 2, тыгъуагъэхэу 19, гъэпцIагъэ зыхэлъ бзэджэшIэгъи 4, нэмыкIхэри. Экономикэм ылъэныкъокIэ хэбзэгъэуцугъэр гъогогъуи 9-рэ аукъуагъэу хэбзэухъумэкIо къулыкъухэм къыхагъэщыгъ. БзэджэшIагъэ зезыхьэгъэ нэбгырэ 45-рэ агъэунэфыгъ, зэхафын алъэкIыгъэр процент 80-м ехъу.

БлэкIыгъэ тхьамафэм Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шIэгъи 5 къатехъухьагъ. Ахэм зы нэбгырэ ахэкIодагъ, нэбгыри 9-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кIэрысхэу водитель 41-рэ къаубытыгъ, гъогурыкIоным ишапхъэхэр гъогогъу 2271-рэ аукъуагъэу къыхагъэщыгъ.

Адыгеим щыIуагъэкIын гухэлъ яIагъ

УФ-м хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ иотделэу Тэхъутэмыкъое районым щыIэм иуголовнэ розыск икъулыкъушIэхэм Таджикистан къикIыгъэ нэбгыри 2-м алъэныкъокIэ оперативнэ Iофтхьабзэхэр зэхащагъэх. ПолицейскэхэмкIэ къэбарэу къаIэкIэхьагъэмкIэ, мы нэбгыритIум наркотикхэр хэбзэнчъэу агъэзекIощтыгъэх. ШэкIогъум и 30-м хэбзэухъумакIохэм зэхащэгъэ хэушъхьафыкIыгъэ операцием ишIуагъэкIэ, бзэджашIэхэр къуаджэу БжыхьэкъоежъхэмкIэ къыщаубытыгъэх. Зым — героин грамм 21-рэ, адрэм — мы наркотик дэдэу грамм 250-м ехъурэр къапкъырахыгъэх. Къаубытыгъэхэм къызэраIуагъэмкIэ, наркотикыр Адыгеим щыIуагъэкIын гухэлъ яIагъ. ХэбзэухъумакIохэм уголовнэ Iоф къызэIуахыгъ. БзэджашIэхэр охътэ гъэнэфагъэм зышIэгъэхэрэ чIыпIэм нэбгыритIури дэс. БзэджэшIагъэм епхыгъэу мы уахътэм полицейскэхэм следственнэ ыкIи оперативнэ Iофтхьабзэхэр рагъэкIокIых.

Шъусакъ — ахъщэ нэпцI

Ахъщэ нэпцIыр зэрагъэзекIорэм епхыгъэ бзэджэшIагъэхэм япчъагъэ нахь макIэ шIыгъэным, цIыфхэр къэухъумэгъэнхэм афэIорышIэрэ Iофтхьабзэхэр Адыгеим иполицейскэхэм зэхащэх. ЗэфэхьысыжьхэмкIэ къызэрагъэлъагъорэмкIэ, ащ шIуагъи къеты. Тыгъэгъазэм и 2-м Дондуковскэ къоджэ псэупIэм дэт тучаным тес бзылъфыгъэм полицием иучастковэ уполномоченнэ зыфигъэзагъ. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, такъикъ заулэкIэ узэкIэIэбэжьымэ, амыгъэунэфыгъэ хъулъфыгъэ горэ щэфэнэу тучаным къычIэхьагъ ыкIи ежь зэрегуцэфагъэмкIэ, сомэ мини 5 хъурэ ахъщэ нэпцIыр къыритын гухэлъ иIагъ. Полицием икъулыкъушIэ дежурнэ частым теуагъ, псынкIэ дэдэу мы чIыпIэм следственнэ-оперативнэ купыр къэсыгъ. БзэджэшIагъэ зезыхьан гухэлъ зиIагъэу зэгуцэфэхэрэ хъулъфыгъэм итеплъэ зыфэдэр, ар зэрыс машинэм иномерхэр хэбзэухъумакIохэм агъэунэфыгъ. Оперативникхэм зэхащэгъэ IофтхьабзэхэмшIуагъэкIэ, сыхьатым къыкIоцI мы автомобилыр зыдэщыIэр агъэунэфын, ащ исхэр къаубытынхэ алъэкIыгъ. БзэджашIэхэр нэбгыритIу хъущтыгъэх, ахэр Ставрополь краим щыщых. Пакетэу аIыгъым сомэ мини 5 хъурэ банкнотэ 31-рэ къырахыгъ, ахэр нэпцIых.

ХэбзэухъумакIохэм зэрагъэунэфыгъэмкIэ, мы мафэм бзэджашIэхэм мыщ фэдэ банкноти 6 IуагъэкIынэу игъо ифагъэх. Джаджэ ыкIи Кощхьаблэ районхэм арыт тучантесхэр арых агъэделагъэхэр. Джы зэхэфынхэр макIох.

ЧIэнэгъэшхо ашIыгъ

Руслъан игъашIэ кIыхьэ мыхъугъэми, щэIэфэ зышIэхэрэм лъытэныгъэ къыфашIэу псэугъэ. Ащ гъэхъэгъэшхохэр зэрэпыщылъыр нэфагъэ. КIэлэ ныбжьыкIэр чаныгъ, Iэдэб хэлъэу зекIощтыгъэ. ЩыIэныгъэм чIыпIэ къин ригъэуцуагъэми, зэрифэшъуашэу псэущтыгъэ, гумэкIыгъохэм сыдигъуи къагъэщынэщтыгъэп.

Руслъан 1989-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 16-м къэхъугъ. Ар Мыекъуапэ дэт гурыт еджапIэу N 2-м щеджагъ. Апэрэ классым къыщегъэжьагъэу адыгэ къашъохэр зэригъэшIэнэу регъажьэ. ЕджапIэм щызэхащэгъэ купэу «Ошъутен» зыфиIорэм хэхьэ. Купым ихудожественнэ пащэхэу Яхъулlэ Вячеславрэ Марыетрэ шъэожъые цIыкIур къашъохэм ахэзыщагъэр, апыщагъэ зышIыгъэр. Нэужым кIэлэ ныбжьыкIэр Адыгэ къэралыгъо университетым и гуманитар-техническэ колледж чIэхьэ. Руслъан къэшъокIо купэу «Синдикэм» хэхьэ, еджапIэм щызэригъэшIагъэм лъыпедзэжьы. Колледжыр къызеухым, Адыгеим и Къэралыгъо лъэпкъ орэдыIо купэу «Ислъамыем» хэхьэ. Ащ илъэсипIым ехъурэ къыщышъуагъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшъокIо лъэпкъ ансамблэу «Налмэсым» зегъэзэжьы.

Руслъан игъэхъагъэхэм ахигъэхъонэу игъо имыфэзэ, ипсауныгъэ изытет ыгъэгумэкIэу къыригъэжьагъ. ОшIэдэмышIэу мыхъужьын узэу къыфэтэджыгъэм ежьыри иIахьылхэри ыгъэгуIагъэх. Руслъан гъэрекIо къыщегъэжьагъэу адэбз узым ебэныгъ, ау амал фэхъугъэп...

Уз хьылъэр кIалэм къызыфыкъокIым, гуфэбэныгъэ къыфызиIэ Iахьылхэр, ныбджэгъухэр, иIофшIэгъухэр лъэшэу Iэпыгъэу къыфэхъугъэх. ИцIыкIугъом къэшъоным апэрэ лъэбэкъухэр щезыгъэшIыгъэ Вячеславрэ Марыетрэ, къэшъокIо купэу «Синдикэм» ихудожественнэ пащэу Едыдж Викторие, Адыгеим и Къэралыгъо лъэпкъ орэдыIо купэу «Ислъамыем» ихудожественнэ пащэу Нэхэе Аслъанэ Iэпыгъушхо къыфэхъугъэх. Джащ фэдэу «Ислъамыем» Iоф щызышIэрэ Агъыржьэнэкъо Санет, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшъокIо ансамблэу «Налмэсым» идиректорэу Бастэ Азмэт, ихудожественнэ пащэу Хъоджэе Аслъанэ кIэлэ ныбжьыкIэм ишIогъэшхо къырагъэкIыгъ. Руслъан янэу Зое иIофшIэгъухэри унагъом къызэрэдеIэщтхэм пылъыгъэх. Мыекъуапэ дэт гурыт еджапIэу N 2-м идиректорэу Охладчук Фатимэ, завучхэу Аулъэ Сусанэ, Ирина Барановскаяр, Саида Басниевар гумэкIыгъоу къэуцугъэм Яхъулlэхэм яунагъо пэшIуекIонымкIэ IэпыIэгъушхо къафэхъугъэх.

Руслъан ипсауныгъэ изытет къызызэщэкъом IэпыIэгъу къыфэхъугъэхэу, гумэкIыгъошхоу къыфыкъокIыгъэр дэзыIэтыгъэу, зишIуагъэ къезысэкIыгъэхэм Яхъулlэ Зое ыкIи иIахьылгупсэхэр лъэшэу афэразэх.

Адыгеим ит сымэджэщхэм ямызакъоу, Краснодар, Ростов, нэмыкI къалэхэми адэтхэм Руслъан ащыIагъ, врачэу къеIэзагъэр бэ. Ау сыд фэдизэу IэпыIэгъу къыфэхъугъэхэми, узым пэшIуекIонхэ алъэкIыгъэп. Илъэс 26-рэ нахь ымынэбжьэу Яхъулlэ Руслъан идунай ыхъожьыгъ. КIэлэ ныбжьыкIэм гуфэбэныгъэу хэлъыгъэр зышIэщтыгъэхэм ащыгъупшэщтэп, джарэущтэу нэгуихыгъэу егъашIэм агу илъыщт.

ЧIыгулэжь сэнэхьатхэм афэгъэхьыгъэ Тхьамафэр гъэшIэгъоныгъ

Илъэс къэс Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым иполитехническэ колледж чIыгулэжь сэнэхьатхэм афэгъэхьыгъэ Тхьамафэ щызэхащэ. Мыгъэ ар шэкIогъу мазэм тырагъэфагъ. «Механизация сельского хозяйства» ыкIи «Ветеринария» зыфиIорэ сэнэхьатхэр зэзыгъэгъотыхэрэм апае егъэджэн гъэшIэгъонхэр, конференциехэр, зэнэкъокъухэр ыкIи «Iэнэ хъураехэр» щыкIуагъэх. Студентхэм яшIэныгъэ, яIэпэIэсэныгъэ ахагъэхъуагъ.

Я XXI-рэ лIэшIэгъум технологиеу щыIагъэхэм афэгъэхьыгъэ «Iэнэ хъураекIэ» Iофтхьабзэр апэрэ мафэм къызэIуахыгъ. Нэужым, мы мэфэ дэдэм, ветеринарие сэнэхьат зэзыгъэгъотырэ ныбжьыкIэхэр шыхэм атесхэу къэгъэлъэгъон гъэшIэгъон къашIыгъ, зэнэкъокъугъэх. ЧIыгулэжьынымкIэ отделениер къэзыухырэ Бэчыжъ Бэлэрэ студентэу Вэрэкъо Иустрэ шыгъэчъэнымкIэ IэпэIэсэныгъэу ахэлъыр къагъэлъэгъуагъ. КъекIолIэгъэ пстэуми ар агу рихьыгъ.

Адыгэ (черкес) чъыгхатэхэм зыкъягъэIэтыжьыгъэным шIуагъэу пылъыр ыкIи ащ гумэкIыгъоу къыпыкIыхэрэм защытегущыIэгъэхэ «Iэнэ хъурае» ятIонэрэ мафэм зэхащагъ. Iофтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъэх мэкъумэщ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым мэкъумэщ продукцием икъыдэгъэкIын итехнологие епхыгъэ кафедрэм ипащэу Ирина Бандуркэмрэ политехничскэ колледжым икIэлэегъаджэу Къудаикъо Нуриетрэ. Iофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м мэкъу-мэщымкIэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу ХьапэкIэ Аслъан, «КIэн» зыфиIорэ фондым ипащэу Чэмышъо Гъазый, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм икомитет итхьаматэу Брыцо Рэмэзан, Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым янароднэ тхакIоу, СССР-м, Урысыем, Адыгэ Республикэм я Къэралыгъо премиехэм, Дунэе Адыгэ академием литературэмкIэ ипремие ялауреатэу МэщбэшIэ Исхьакъ, нэмыкIхэри.

Пстэуми апэ Iофтхьабзэм къекIолIагъэхэм колледжым ищагу лэжьыгъэ дэгъу къэзытырэ чъыг цIыкIухэр дагъэтIысхьагъэх.

«Адыгэ чъыгхатэхэр» зыфиIорэ усэмкIэ студенткэу Аулъэ Аидэ нэужым «Iэнэ хъураер» къызэIуихыгъ. КъекIолIэгъэ пстэуми шIуфэс къарихыгъ политехническэ колледжым ипащэу ХъутIыжъ Заурбэч. Адыгэ чъыгхатэхэм зыкъягъэIэтыжьыгъэным мэхьанэшхо зэриIэр ащ къыхигъэщыгъ. АР-м и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан мы Iофыр зэрифэшъуашэу зэшIохыгъэным ынаIэ зэрэтетыр къыIуагъ. Нэужым пхъэшъхьэ-мышъхьэхэм афэгъэхьыгъэ докладхэм къяджагъэх Ирина Бандуркэ, Къудаикъо Нуриет, Бэрзэдж Анетэ, Чэмышъо Гъазый.

Зэоуж лъэхьаным ящагу дэтыгъэ мыIэрысэхэм ыкIи къужъхэм яшIуагъэкIэ гъаблэм щыухъумагъэ зэрэхъугъэхэм афэгъэхьыгъэу МэщбэшIэ Исхьакъ къыIотагъэр къекIолIэгъэ пстэуми ашIогъэшIэгъоныгъ.

Ижъырэ адыгэ (черкес) чъыгхатэхэм зыкъягъэIэтыжьыгъэным фэгъэхьыгъэ проектыр зэрифэшъуашэу щыIэныгъэм пхырыщыгъэ хъумэ АдыгеимкIэ мэхьанэшхо зэриIэщтыр ыкIи республикэр дахэу къызэригъэлъэгъощтыр Iофтхьабзэм къекIолIагъэхэм къыхагъэщыгъ.

Проектэу адыгэ чъыгхатэхэм зафэгъэзэжьыгъэныр, ахэм зыкъягъэIэтыжьыгъэныр IэшIэхэу щытэп, илъэс пчъагъэ текIодэщт. Ащ иапэрэ уцугъо хэт Iофтхьабзэхэр непэрэ мафэм зэшIуахых. Научнэ-ушэтын IофшIэныр, мыIэрысэ ыкIи къужъ чъыг лъэпкъышIухэм якъыхэхын, чъыгхэм гуакIэхэр афэшIыгъэнхэр, ижъырэ адыгэ чъыгхатэхэм къащагъэкIыщтыгъэ пхъэшъхьэ-мышъхьэ лъэпкъхэм якъэбар зэгъэшIэгъэныр ыкIи а лъэпкъхэм акIэхэр зэгъэгъотыгъэнхэр зэшIуахых.

Университетым ишIэныгъэлэжьэу, проектым игъэцэкIэн пылъ IофшIэкIо купым хэтэу Къудаикъо Нуриет къызэрэтиIуагъэмкIэ, адыгэ къужъ ыкIи мыIэрысэ чъыгхэм бэу къапэкIэ, яIэшIугъэкIи къахэщэу щытыгъэх. Ижъырэ адыгэ чъыгхэр республикэм къинагъэхэмэ уплъэкIунхэр зэхащэх. ГущыIэм пае, Пэнэжьыкъуае илъэси 130-рэ зыныбжь къужъ чъыг къыдагъотагъ. Джащ фэдэу шэкIогъум и 20-м къыщегъэжьагъэу и 23-м нэс университетым ишIэныгъэлэжьэу Бандуркэ Иринэ игъусэу хыIушъо Шапсыгъэ Iоф къыщашIагъ. Зыныбжь хэкIотагъэу мы чIыпIэхэм ащыпсэухэрэр IэпыIэгъу къафэхъугъэх, адыгэ чъыгхэр агъэунэфыгъэх ыкIи чъыгым хагъэкIыхьаным фэшI къутамэхэр къапаупкIыгъэх, ахэм яшIушIагъэх. «Экопаркым» адыгэ мыIэрысэхэр ыкIи къужъхэр къащагъэкIыхэу рагъэжьагъ. Непэрэ мафэм ехъулIэу ащ мыIэрысэ чъыг 30-рэ къужъ чъыг 20-рэ дэт.

Джащ фэдэу чIыгулэжь сэнэхьатхэм афэгъэхьыгъэ тхьамафэм къыдыхэлъытагъэу «Механизация сельского хозяйства» зыфиIорэ сэнэхьат зэзыгъэгъотырэ студентхэм Мыекъопэ внедорожнэ клубэу «OFF ROAD» зыфиIорэм икъэгъэлъэгъон ашIогъэшIэгъоныгъ. Автомобильнэ техникэм, спорт къэгъэчъэнхэм ахэлэжьэнхэм афытегъэпсыхьагъэу ашIыгъэ автомобильхэр ныбжьыкIэхэм къарагъэлъэгъугъэх. Iофтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъэх чIыгулэжьынымкIэ отделением ипащэу Шумэфэ Мариетрэ мэкъумэщ ыкIи мэз хъызмэтым ипредметнэ-цикловой комиссие итхьаматэу Iэшъынэ Саниетрэ.

2012-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу студентхэу Александр Солобоевымрэ Виталий Квитченкэмрэ зыцIэ къетIогъэ клубым хэтых. 2014-рэ илъэсым къызэпэчъэ категориеу ТР-1-мкIэ ахэм яэкипаж текIоныгъэ къыдихыгъагъ.

Ощхэу къещхыщтыгъэр пэрыохъу къафэмыхъоу къэгъэлъэгъоным ныбжьыкIабэ къекIолIэгъагъ. ГъэкIэжьыгъэ автомобильхэр ашIогъэшIэгъонэу студентхэм къаплъыхьагъэх.

Мыщ фэдэ къэгъэлъэгъонхэм мэхьанэшхо зэряIэр къыхигъэщыгъ Iэшъынэ Саниет. Сыда пIомэ егъэджэнхэм ямызакъоу, сэнэхьатэу къыхахыгъэр нэрылъэгъу ныбжьыкIэхэм афэхъу, техническэ IэпэIэсэныгъэ ахэлъэу ешIых, зыфеджэхэрэ сэнэхьатым нахь фэщагъэ мэхъух.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым зэхищэгъэ я III-рэ шIэныгъэ фестивалэу «Зажги огонь науки» зыфиIорэми политехническэ колледжым истудентхэр хэлэжьагъэх. УФ-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ, Москва дэт къэралыгъо университетэу М. В. Ломоносовым ыцIэ зыхьырэр ыкIи ПАО-у «ГМК «Норильский никель» зыфиIорэр кIэщакIо ащ фэхъугъэх.

Джащ фэдэу Урысые шIэныгъэ-социальнэ программэу «Шаг в будущее» зыфиIорэм къыдыхэлъытагъэу интеллектуальнэ зэнэкъокъоу Краснодар щызэхащагъэм «Механизация сельского хозяйства» зыфиIорэ сэнэхьат зэзыгъэгъотыхэрэ ныбжьыкIэхэр хэлэжьагъэх. Политехническэ колледжым икIыгъэхэм зэрифэшъуашэу ащ зыкъыщагъэлъэгъуагъ.

Тхьамафэм къыкIоцI ащ нэмыкI Iофтхьэбзэ гъэшIэгъоныбэ студентхэм афызэхащагъ. Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым шIэныгъэм и Тхьамафэу щыкIуагъэм колледжым истудентхэм агъэхьазырыгъэ стендхэр, ежь аIэкIэ ашIыгъэ Iэмэ-псымэхэр къыщагъэлъэгъуагъэх.

ЧIыгулэжь сэнэхьатхэм афэгъэхьыгъэ тхьамафэр мэфэкI шIыкIэм тетэу зэфашIыжьыгъ. Анахь дэгъоу зыкъэзыгъэлъэгъогъэ ныбжьыкIэхэр къыхагъэщыгъэх ыкIи шIухьафтынхэр аратыгъэх.

ПIАТIЫКЪО Анет.

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКIЭ

«ЛъышIэжьыр» Щэрджэскъалэ къыщагъэлъагъо

Адыгеим и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцIэкIэ щытым спектаклэу «ЛъышIэжьыр» Щэрджэскъалэ непэ къыщигъэлъэгъощт. Зэкъош республикэхэм яээпхыныгъэхэр искусствэм щыгъэпытэгъэнымкIэ Iофтхьабзэу зэхащэхэрэм ар зэу ащыщ.

Испанием итхакIоу Ф. Лорка ипьесэу М. Емыжым адыгабзэкIэ зэридзэкIыжьыгъэр апэрэу Щэрджэскъалэ къыщагъэлъагъо. Режиссерэу А. ЕмкIужьым ыгъэуцугъэ пьесэр къызэрыкIоу гъэпсыгъэп.

— «ЛъышIэжьым» шъхьэгъусэм ироль къыщысэшIы, — къытиIуагъ Лъэпкъ театрэм иартисткэу Ордэн Фатимэ. — Спектаклэр шъолъырхэм яфестивалэу «Наш Кавказский меловой круг» зыфиIорэм къыщыдгъэлъэгъуагъ, режиссурэ IофыгъохэмкIэ анахь дэгъоу жюрим къызэрэхихыгъэр лъэшэу тигуапэ хъугъэ.

Щэрджэскъалэ ыуж нэмыкI къалэхэм, Адыгеим ирайонхэм ясценэхэм спектаклэр ащыкIощт.

Сурэтым итыр: **Лъэпкъ театрэу И. Цэим ыцIэкIэ щытым иартистхэу Ордэн Фатимэрэ Мурэтэ Рустэмрэ спектаклэу «ЛъышIэжьым» хэлажьэх.**

ТИЗЭIУКIЭГЪУХЭР

Ауж къинэхэрэм къахэкIыжьыщт

Урысыем футболымкIэ ипрофессиональнэ лигэ изичэзыу зэхэсыгъо Москва зэрэщыкIуагъэм, хэгъэгум изэнэкъокъу ятIонэрэ купым зэрэщыкIорэм, Адыгэ Республикэм ифутбол зыкъегъэIэтыгъэным, нэмыкI Iофыгъохэм атегущыIэн тимурадэу Натхъо Адамэ тыIукIагъ.

— Хэгъэгум ипрофессиональнэ лигэ ипащэу Андрей Соколовым илъэсищым къыкIоцI Iофэу ашIагъэр къыIотагъ, — еIо Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьаIэу Натхъо Адамэ. — Зэфэхьысыжьхэм къащыхигъэщыгъ зэхъокIыныгъэу Урысыем ифутбол щыкIохэрэр.

Спорт псэуалъэхэм ахэхъо

— Адам, Урысыем испорт псэуалъэхэм ягъэфедэн шъуззэрэтегущыIагъэр тэшIэ. Сыда анахьэу шъунаIэ зытешъудзагъэр?

— Хэгъэгум футболымкIэ ия 2-рэ куп командэ 61-рэ хэт. Спорт псэуалъэхэм ягъэпсын анахь дэгъоу зыщыкIорэмэ Адыгэ Республикэр ащыщ. Стадионэу «Юностым», республикэм истадионыкIэу «Зэкъошныгъэм», футбол ешIапIэхэр Адыгеим къызэрэщызэIуахыгъэхэм А. Соколовыр къатегущыIагъ, ти ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан, Правительствэм афэраз.

— КъызэрэпIорэмкIэ, Адыгеим къыщытхъугъэх.

— Ары. Аужырэ илъэсхэм спорт псэуалъэу тиреспубликэ щашIыгъэр бэ, джыри къызэIуахыщтых. Адыгеим и Гупчэ стадион фэдэ зиIэ къалэу Урысыем итыр зырыз.

— Спорт псэуалъэхэм адакIоу, футболымкIэ ешIэгъухэр нахьышIу хъугъэхэу алъытагъа?

— Футболыр лъэкIуатэ, ау гумэкIыгъохэр тиIэх. Командэхэм мылъкоу яIэр зэфэдэп. СССР хэгъэгур зыщыIэгъэ лъэхъаным футбол командэхэр хэбзэ Iофэу щытыгъэх. Тиуахътэ лъэкI зиIэхэм яIофшIакIэ елъытыгъэр бэ. «Зэкъошныгъэм» ифэIо-фашIэхэр нахьышIоу агъэцакIэхэ зэрэхъугъэм тегъэгушIо.

— НахьыпэкIэ гъатхэм футбол ешIэгъухэр Урысыем щаублэщтыгъэх, бжыхьэм аухыщтыгъэх. Ащ уиеплъыкIэхэр къеIуалIэхэба.

— Москва щыкIогъэ зэIукIэгъум ащ тыщытегущыIагъ. Нахьыпэрэ ешIакIэр нахьышIоу алъытагъа, ау дунэе зэнэкъокъоу 2018-рэ илъэсым Урысыем щыкIощтым ыуж зэхъокIыныгъэхэр ашIыщтхэу къызэрэтаIуагъэм тигъэрэхьатыгъэп.

— Ар къызыхэкIыгъэр къэпIотэным уфэхьазырба?

— Уахътэр пкIэнчъэу дгъэкIощтэу зылъытэрэмэ адесэгъаштэ. Илъэс зэнэкъокъур ятIонэрэ купым имызакъоу, нэмыкIхэм зэрэзэхащэрэм щыкIагъэу къызыдихьырэмэ «талъахъэ». КIымафэм футбол ешIэх, гъэмафэм зытэгъэпсэфы. Стадионхэр, ятIонэрэ купыр ары зыфасIорэр, нэкIы мэхъух. ЧъыIэх, командэхэм загъэхьазырыныр, футбол дахэ къагъэлъэгъоныр къяхьылъэкIы. Мэзитфым къыкIоцI ятIонэрэ купым хэтхэр футбол ешIэщтхэп. ШэкIогъум къыщыублагъэу мэлылъфэгъум нэс загъэпсэфы.

— Спорт псэуалъэхэм ягъэпсын, ягъэфедэн зэрэзэхащэрэм икIэуххэр икъоу зэфахьысыжьыгъэба?

— Адыгеим ятIонэрэ чIыпIэр къыфагъэшъошагъ. КIэлэцIыкIу футболым зыкъегъэIэтыгъэныр апэрэ пшъэрылъхэм ахалъытагъ.

Тренерхэм ягъэджэн

— Спорт псэуалъэхэм япчъагъэ зэрэхэхъуагъэр дэгъу. Тренерхэм ягъэджэн тегущыIагъэха?

— Ащ лъэшэу тегъэгумэкIы. КIэлэцIыкIухэр зыгъасэхэрэм япчъагъэ тегъэразэми, яшIэныгъэ зэрэхагъэхъощт шIыкIэр Iоф къызэрыкIоп. КIэлэеджакIохэм яцIыкIугъом футболыр шIу ябгъэлъэгъуныр, пIуныгъэ дэгъу яптыныр типшъэрылъэу зэрэщытыр зэхахьэм къыщаIуагъ. КIэлэцIыкIу тренерхэм, хэгъэгум изэнэкъокъу хэлажьэрэ командэхэм апае тренерхэр къыхэхыгъэнхэм, ахэр егъэджэгъэнхэм тыпылъыщт. Адыгеим кIэлэцIыкIу тренерхэр иIэх, ау «Зэкъошныгъэм», фэшъхьафхэм пэщэныгъэ адызезыхьащтхэм ягъэджэн тигъэразэу слъытэрэп. Ащ хэушъхьафыкIыгъэу тыдэлэжьэн фае. Андрей Лексаковыр зэхахьэм къызыщыгущыIэм, тренерхэм ягъэджэн зэрэлъагъэкIотэщтым тыщигъэгъозагъ.

— Профессиональнэ лигэм хэдзынхэр зэрэщыкIуагъэхэм щыкIагъэ фэплъэгъугъа?

— Фэсльэгъугъэп. НэбгыритIумэ ацIэ къыраIуагъ. Валерий Кучеркинымрэ Андрей Соколовымрэ тахэдагъ. Нэбгырэ 57-м щыщэу 53-мэ амакъэхэр А. Соколовым фатыгъэх.

— ТиздэгущыIэгъу зыщытхыщтым «Зэкъошныгъэм» инеущрэ мафэ зыфэдэщтым укъытегущыIэнэу сыфай.

— «Зэкъошныгъэр» аужырэ чIыпIэм щыI, купым командэ 14 хэтыр. Мы илъэсхэм тренерхэр бащэрэ клубым щызэблахъугъэх. Чэгъэдыу Бибэрт тренер шъхьаIэу тикомандэ иI. Адыгеим щапIугъэхэу нэмыкI командэхэм ащешIэхэрэр, опыт зиIэ футболистхэр «Зэкъошныгъэм» къыригъэблэгъэнхэм пылъ, сэнаущыгъэ зыхэлъ тиныбжьыкIэхэр ыштэнхэу имурад. Адыгеим ифутбол командэ ауж итхэм къахэкIыжьын ылъэкIыщт.

— Шъуигухэлъхэр къыжъудэхъунхэу шъуфэтэIо.

— Тхьауегъэпсэу.

Сурэтым итыр: **Натхъо Адам. «Зэкъошныгъэм» итренер шъхьаIэу Чэгъэдыу Бибэрт зэдэгущыIэгъоу дэтшIыгъэр, футболыр зышIогъэшIэгъонхэм яупчIэхэм яджэуапхэр «Адыгэ макъэм» шIэхэу къыщыхэтыутыщтых.**

ГАНДБОЛ

Дунэе ешIэгъум хэлажьэ

Бзылъфыгъэ командэхэм гандболымкIэ ядунэе зэнэкъокъу Данием щэкIо. Урысые Федерацием ихэшыпыкIыгъэ командэ Мыекъуапэ щапIугъэ Виктория Калининар рагъэблэгъагъ.

КъэлэпчъэIутэу Виктория Калининам шъобж къызэрэтыращагъэм къыхэкIэу апэрэ ешIэгъухэм ахэлэжьагъэп. Урысыем ихэшыпыкIыгъэ командэ Норвегием 26:25-у, Испанием 28:26-у, Пуэрто Рико 45:18-у атекIуагъ. Тыгъуасэ Казахстан икомандэ тибзылъфыгъэхэр дешIагъэх.

Урысыем ихэшыпыкIыгъэ командэ итренер шъхьаIэу Евгений Трефиловыр Мыекъопэ «Адыифым» итренерэу щытыгъ. В. Калининам ар къыщытхъугъ, мыщынэу дэгъоу зэрешIэрэр хигъэунэфыкIыгъ. Викторие «Адыифым» икъэлэпчъэIут, иIэпэIэсэныгъэкIэ ешIакIохэм къахэщы.

Сурэтым итыр: **Виктория Калининар.**

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adygvoice@mail.ru

ЗыщаушыхьатыгъэрI:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4300
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1018

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаIэр **Дэрбэ Тимур**

Редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр **МэщлIэкъо Саид**

Редактор шъхьаIэм игуадзэр — пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр **Хъурмэ Хъусен**